

De Handelingen van de verrezen Heer Jezus

Het einde van een tijdsvak:
Het tempelsysteem en zijn leiders

Het vervolghet verhaal van Gods reddingsplannen

Indeling toespraak:

(Hoofdstuk 7:1-54)

OMKADERING

'...de God der heerlijkheid verscheen aan onze vader Abraham, ...' (vers 2)

'(Stefanus)..., staarde naar de hemel en zag de heerlijkheid van God, en Jezus, ...' (vers 55)

- **Het verhaal van Abraham** (vers 2-8)
- **Het verhaal van Jozef** (vers 9-16)
- **Het verhaal van Mozes** *+/- 50% toespraak!* (vers 17-43)
  - **Historische achtergrond & Mozes' kindertijd** (vers 17-22)
  - **Mozes' tussenkomst & vlucht naar Midjan** (vers 23-29)
  - **Mozes' roeping** (vers 30-34)
  - **Mozes' zending** (vers 35-37)
  - **Mozes' verwerping / Israëls afgoderij & oordeel** (vers 38-43)
- **De tent & tempel** (vers 44-50)
- **Stefanus' aanklacht + reactie** (vers 51-54)

Het vervolghet verhaal van Gods reddingsplannen

Het verhaal van Mozes

‘Toen hij nu de leeftijd van veertig jaar had bereikt, kwam het in zijn hart op zijn broeders, de zonen van Israel, te bezoeken. En toen hij iemand onrecht zag lijden, beschermde hij hem en nam wraak voor hem die werd afgebeeld door de Egyptenaar neer te slaan. Hij nu meende dat zijn broeders zouden beseffen dat God hun door zijn hand behoudenis zou geven; maar zij beseften het niet.

En de volgende dag vertoonde hij zich aan hen terwijl zij twistten, en hij trachtte hen tot vrede te verzoenen en zei: Mannen, u bent broeders; waarom doet u elkaar onrecht aan? Hij echter die zijn naaste onrecht aandeed, stootte hem van zich en zei: Wie heeft u tot overste en rechter over ons aangesteld?

Wilt u mij soms doden net zoals u gisteren de Egyptenaar hebt gedood?

Mozes nu vluchtte op dat woord en werd een bijwoner in het land Midian, waar hij twee zonen verwekte.’

(Hd.7:23-29)

➤ Mozes ‘bezoekt’ zijn broeders ~~⇒~~ thee & koekjes ⇒ **om zijn broeders bij te staan...**

‘Gezegend zij de Heer, de God van Israel, want Hij heeft zijn volk bezocht en er verlossing voor bewerkt;’

‘En vrees beving allen en zij verheerlijkten God en zeiden: Een groot profeet is onder ons verwekt, en: God heeft zijn volk bezocht.’ (Lk.1:68; 7:16)

➤ Onrechtvaardig lijden ⇒ ‘rechtvaardig optreden’ ⇒ wendt zich af ⇒ **opvoeding & cultuur**

➤ **Voor zijn ‘roeping’ besepte Mozes iets van Gods bedoelingen met zijn leven!**

Het vervolghet verhaal van Gods reddingsplannen

Het verhaal van Mozes

‘Toen hij nu de leeftijd van veertig jaar had bereikt, kwam het in zijn hart op zijn broeders, de zonen van Israel, te bezoeken. En toen hij iemand onrecht zag lijden, beschermde hij hem en nam wraak voor hem die werd afgebeeld door de Egyptenaar neer te slaan. Hij nu meende dat zijn broeders zouden beseffen dat God hun door zijn hand behoudenis zou geven; maar zij beseften het niet. En de volgende dag vertoonde hij zich aan hen terwijl zij twistten, en hij trachtte hen tot vrede te verzoenen en zei: Mannen, u bent broeders; waarom doet u elkaar onrecht aan? Hij echter die zijn naaste onrecht aandeed, stootte hem van zich en zei: Wie heeft u tot overste en rechter over ons aangesteld? Wilt u mij soms doden net zoals u gisteren de Egyptenaar hebt gedood? Mozes nu vluchtte op dat woord en werd een bijwoner in het land Midian, waar hij twee zonen verwekte.’
(Hd.7:23-29)

- Mozes komt er spoedig achter dat zijn ‘stilzwijgend vermoeden’ een *fatale vergissing* is
- Net als bij Jozef, betonen ook Mozes’ broeders ‘geestelijk blind’, zonder inzicht te zijn...
- Zij die onrecht lijden doen elkaar onrecht aan ➡ *neemt aanstoot aan de vredestichter*
- De ‘middelaar’ ➡ verbaal & fysiek verworpen ➡ *Mozes hoeft op niets meer te hopen*
- **Dit is geen detail !** ➡ in Hd.7:35 komt Stefanus terug op dit drama... (25 a-b ➡ 26 a-b)

Het vervolghet verhaal van Gods reddingsplannen

Het verhaal van Mozes

'En toen veertig jaren waren vervuld, verscheen hem in de woestijn van de berg Sinai een engel in de vuurgloed van een brandende braamstruik. Toen Mozes nu dit zag, verwonderde hij zich over het gezicht; en toen hij erheen ging om het te onderzoeken, kwam er een stem van de Heer: 'Ik ben de God van uw vaders, de God van Abraham, Izaak en Jakob'. Mozes nu begon zeer te beven en durfde het niet te onderzoeken. De Heer echter zei tot hem: 'Maak de sandalen van uw voeten los, want de plaats waarop u staat, is heilige grond. Ik heb de mishandeling van mijn volk dat in Egypte is, heel goed gezien en hun zuchten gehoord, en Ik ben neergedaald om hen daaruit te verlossen; en nu, kom hier, Ik zal u naar Egypte zenden.'

(Hd. 7:30-34)

- De verschijning aan Abraham ➡ een 'engel' aan Mozes (4x) ➡ **BELOFTE** (vervuld' -God v/dvaders)
- '...zij zouden het tot slaven maken en mishandelen, vierhonderd jaar. En het volk dat zij zullen dienen, zal Ik oordelen', zei God, 'en daarna zullen zij uittrekken en Mij dienen op deze plaats'. (vers 6,7)
- **'De plaats'** ➡ God manifesteert zichzelf ➡ **'heilige grond'** ➡ **Godsaanwezigheid heiligt**
- **Elke 'plaats' is heilig waar God verkiest zich te openbaren onder zijn volk dat Hem dient!**
- Stefanus zet (opnieuw) de sterke **'territoriale traditie'** op losse schroeven ➡ 'roeping' Mozes
- **'zenden'** ➡ 'apostello' ➡ legt de nadruk op het **'profetische karakter'** van Mozes' taak

Het vervolghet verhaal van Gods reddingsplannen

Het verhaal van Mozes

‘En toen veertig jaren waren vervuld, verscheen hem in de woestijn van de berg Sinai een engel in de vuurgloed van een brandende braamstruik. Toen Mozes nu dit zag, verwonderde hij zich over het gezicht; en toen hij erheen ging om het te onderzoeken, kwam er een stem van de Heer: ‘Ik ben de God van uw vaders, de God van Abraham, Izaak en Jakob’. Mozes nu begon zeer te beven en durfde het niet te onderzoeken. De Heer echter zei tot hem: ‘Maak de sandalen van uw voeten los, want de plaats waarop u staat, is heilige grond. Ik heb de mishandeling van mijn volk dat in Egypte is, heel goed gezien en hun zuchten gehoord, en Ik ben neergedaald om hen daaruit te verlossen; en nu, kom hier, Ik zal u naar Egypte zenden.’
(Hd. 7:30-34)

- De 2^e belangrijkste ‘verschijning’ van Jahweh in het OT ➡ ver **buiten** de landsgrenzen!
- De verschijning aan Mozes ➡ geen aanleiding om er een **bedevaartsoord** te maken...
- Net als Jozef is de ‘verworpen’ Mozes **erkend** door God ➡ naar **Egypte** om te verlossen
- Mozes **is** zoals hij dacht **‘de verlosser’** ➡ Jahweh ➡ uit ‘de verdrukking’ zal verlossen
- En **meteen** is hiermee het antwoord op de onbeantwoorde vraag gegeven:

‘Wie heeft u tot overste en rechter over ons aangesteld?’ (vers 27b)

Het vervolghet verhaal van Gods reddingsplannen

Het verhaal van Mozes

'Deze Mozes, die zij hadden verloochend door te zeggen: Wie heeft u tot overste en rechter aangesteld? - deze heeft God en als overste en als verlosser gezonden door de hand van de engel die hem was verschenen in de braamstruik. Deze heeft hen uitgeleid onder het doen van wonderen en tekenen in Egypteland, in de Rode Zee en in de woestijn, veertig jaar lang. Dit is de Mozes die tot de zonen van Israel heeft gezegd: 'Een profeet zal God u verwekken uit uw broeders, zoals Hij mij verwekte.'

(Hd.7:35-37)

- **Wending in de rede** ➡ Stefanus onderstreept het belang van *de terugkeer van Mozes*
- Stefanus schetst een schril contrast ➡ **Gods visie op Mozes** ↔ visie van het volk...
- Mozes is Gods man voor Gods plan ↔ Mozes' ontvangst door het volk
- **Stefanus' eerbetoon** keldert stilzwijgend de aanklacht van '**lastering tegen Mozes**'
- Net zoals bij Jozef, moest Israel op hun stappen terugkomen ➡ '**aangestelde**' verlosser

Het vervolghet verhaal van Gods reddingsplannen

Het verhaal van Mozes

'Deze Mozes, die zij hadden verloochend door te zeggen: Wie heeft u tot overste en rechter aangesteld? - deze heeft God en als overste en als verlosser gezonden

door de hand van de engel die hem was verschenen in de braamstruik.

Deze heeft hen uitgeleid onder het doen van wonderen en tekenen in Egypteland, in de Rode Zee en in de woestijn, veertig jaar lang.

Dit is de Mozes die tot de zonen van Israel heeft gezegd:

'Een profeet zal God u verwekken uit uw broeders, zoals Hij mij verwekte.'

(Hd.7:35-37)

➤ **'Verlosser'** ➡ OT aanduiding Jahweh ➡ verlost om Jahweh **'te dienen'**

'Gezegend zij de Heer, de God van Israel, want Hij heeft zijn volk bezocht en er verlossing voor bewerkt, ...om barmhartigheid te doen aan onze vaders en te gedenken aan zijn heilig verbond, aan de eed die Hij onze vader Abraham heeft gezworen; om ons te geven dat wij, gered uit de hand van onze vijanden, onbevreesd Hem zouden dienen, in heiligheid en gerechtigheid voor zijn aangezicht al onze dagen. (Lk.1:68, 72-75)

Mozes' rol als leidsman & verlosser is beperkt gebleven tot 40 jaar...

Het vervolghet verhaal van Gods reddingsplannen

Het verhaal van Mozes

'Deze Mozes, die zij hadden verloochend door te zeggen: Wie heeft u tot overste en rechter aangesteld? - deze heeft God en als overste en als verlosser gezonden door de hand van de engel die hem was verschenen in de braamstruik. Deze heeft hen uitgeleid onder het doen van wonderen en tekenen in Egypteland, in de Rode Zee en in de woestijn, veertig jaar lang. Dit is de Mozes die tot de zonen van Israel heeft gezegd: 'Een profeet zal God u verwekken uit uw broeders, zoals Hij mij verwekte.'

(Hd.7:35-37)

➤ **Mozes' 'bediening' ➡ leidsman -verlosser & woorden ➡ De Profeet als Mozes...**

"Een Profeet uit uw midden, uit uw broeders, zoals ik, zal Jahweh, uw God, voor u doen opstaan; naar Hem moet u luisteren, overeenkomstig alles wat u van Jahweh, uw God, bij de Horeb gevraagd hebt, op de dag dat u daar bijeenkwam, toen u zei: Ik wil de stem van Jahweh, mijn God, niet langer horen en dit grote vuur wil ik niet meer zien, anders zal ik sterven. Toen zei Jahweh tegen mij: Het is goed wat zij gesproken hebben. Ik zal een Profeet voor hen doen opstaan uit het midden van hun broeders, zoals u. Ik zal Mijn woorden in Zijn mond geven, en alles wat Ik Hem gebied, zal Hij tot hen spreken. En met de man die niet naar Mijn woorden luistert, die Hij in Mijn Naam spreekt, zal het zó zijn: Ík zal rekenschap van hem eisen."

(Dt.18:15-19)

Het vervolghet verhaal van Gods reddingsplannen

Het verhaal van Mozes

'Deze Mozes, die zij hadden verloochend door te zeggen: Wie heeft u tot overste en rechter aangesteld? - deze heeft God en als overste en als verlosser gezonden door de hand van de engel die hem was verschenen in de braamstruik. Deze heeft hen uitgeleid onder het doen van wonderen en tekenen in Egypteland, in de Rode Zee en in de woestijn, veertig jaar lang. Dit is de Mozes die tot de zonen van Israel heeft gezegd: 'Een profeet zal God u verwekken uit uw broeders, zoals Hij mij verwekte.'

(Hd.7:35-37)

➤ Mozes' 'bediening' ➡ leidsman -verlosser & woorden ➡ De Profeet als Mozes...

"En er is in Israël geen profeet meer opgestaan zoals Mozes, die Jahweh kende van aangezicht tot aangezicht, met al de tekenen en wonderen waarmee Jahweh hem gezonden had om die in het land Egypte te doen bij de farao, bij al zijn dienaren en bij heel zijn land; en met heel de sterke hand en met alle grote ontzagwekkende daden, die Mozes voor de ogen van heel Israël verrichtte."

(Dt.34:10-12)

Het vervolghet verhaal van Gods reddingsplannen

Mozes' verwerping - Israëls afgoderij & oordeel

'Dit is degene die in de bijeenvergadering in de woestijn met de engel was, die tot hem sprak op de berg Sinai, en met onze vaders; die levende woorden ontving om ze ons te geven. En onze vaders wilden hem niet gehoorzaam worden, maar zij stootten hem van zich en wendden zich in hun harten naar Egypte en zeiden tot Aaron: 'Maak ons goden, die voor ons zullen uitgaan; want deze Mozes die ons uit Egypteland heeft geleid, -wij weten niet wat er met hem gebeurd is'. En zij maakten een kalf in die dagen en brachten offerande aan de afgod en verheugden zich in de werken van hun handen. En God wendde Zich af en gaf hen over om de machten van de hemel te dienen, zoals geschreven staat in het boek van de profeten: 'Hebt u Mij soms offerdieren en slachtoffers geofferd gedurende veertig jaar in de woestijn, huis van Israel? U hebt zelfs de tent van Moloch opgenomen en de ster van uw God Raifan, de afbeeldingen die u hebt gemaakt om die te aanbidden. En Ik zal u brengen tot voorbij Babylon.'
(Hd.7:38-43)

➤ De 'Qahal' in de woestijn → 'levende woorden' → gehoorzamen & dienen (ware volk)

➤ De 'levende woorden' van God → de levensbron waarbij Gods volk 'leeft'

'Want het is geen woord zonder inhoud voor u, maar het is uw leven.' (Dt.32:47)

'dit is mijn troost in mijn verdrukking, dat uw woord mij doet leven.' (Ps.119:50)

Het vervolghet verhaal van Gods reddingsplannen

Mozes' verwerping - Israëls afgoderij & oordeel

'Dit is degene die in de bijeenvergadering in de woestijn met de engel was, die tot hem sprak op de berg Sinai, en met onze vaders; die levende woorden ontving om ze ons te geven.

En onze vaders wilden hem niet gehoorzaam worden, maar zij stootten hem van zich en wendden zich in hun harten naar Egypte en zeiden tot Aaron: 'Maak ons goden, die voor ons zullen uitgaan; want deze Mozes die ons uit Egypteland heeft geleid, -wij weten niet wat er met hem gebeurd is'. En zij maakten een kalf in die dagen en brachten offerande aan de afgod en verheugden zich in de werken van hun handen. En God wendde Zich af en gaf hen over om de machten van de hemel te dienen, zoals geschreven staat in het boek van de profeten: 'Hebt u Mij soms offerdieren en slachtoffers geofferd gedurende veertig jaar in de woestijn, huis van Israel? U hebt zelfs de tent van Moloch opgenomen en de ster van uw God Raifan, de afbeeldingen die u hebt gemaakt om die te aanbidden. En Ik zal u brengen tot voorbij Babylon.'

(Hd.7:38-43)

- De 'minachting' van Mozes is slechts het gevolg v/d **verwerping van Jahweh** (Dt.1:27)
- bijeenvergadering aan de Sinai ➡ Kades Barnea ➡ Egypte was hun 'thuis' (Num.14:3)
- Het 'verloste' volk verkoos dienstbaarheid in Egypte ➡ Jahweh 'te dienen' in het land
- Mozes ontving Gods zelfopenbaring in de Torah ➡ zij **dienen** het werk van 'hun handen'

Het vervolghet verhaal van Gods reddingsplannen

Mozes' verwerping - Israëls afgoderij & oordeel

'Dit is degene die in de bijeenvergadering in de woestijn met de engel was, die tot hem sprak op de berg Sinai, en met onze vaders; die levende woorden ontving om ze ons te geven.

En onze vaders wilden hem niet gehoorzaam worden, maar zij stootten hem van zich en wendden zich in hun harten naar Egypte en zeiden tot Aaron: 'Maak ons goden, die voor ons zullen uitgaan; want deze Mozes die ons uit Egypteland heeft geleid, -wij weten niet wat er met hem gebeurd is'. En zij maakten een kalf in die dagen en brachten offerande aan de afgod en verheugden zich in de werken van hun handen. En God wendde Zich af en gaf hen over om de machten van de hemel te dienen, zoals geschreven staat in het boek van de profeten: 'Hebt u Mij soms offerdieren en slachtoffers geofferd gedurende veertig jaar in de woestijn, huis van Israel? U hebt zelfs de tent van Moloch opgenomen en de ster van uw God Raifan, de afbeeldingen die u hebt gemaakt om die te aanbidden.

En Ik zal u brengen tot voorbij Babylon.'

(Hd.7:38-43)

- Israel beschouwde Jahweh als de 'afgoden' van Egypte ➡ dienen Jahweh als een 'afgod'
- Zoeken 'de leiding van Jahweh' door het bekende 'ritueel' met het gouden stierkalf
- Zoeken door het ritueel 'Jahweh' *gunstig te stemmen* om hun zin te krijgen ➡ AFGODERU
- Zij *verlangen* Jahweh **niet** te kennen noch te dienen maar te manipuleren ➡ AFGODERU

Het vervolghet verhaal van Gods reddingsplannen

Mozes' verwerping - Israëls afgoderij & oordeel

'Dit is degene die in de bijeenvergadering in de woestijn met de engel was, die tot hem sprak op de berg Sinai, en met onze vaders; die levende woorden ontving om ze ons te geven. En onze vaders wilden hem niet gehoorzaam worden, maar zij stootten hem van zich en wendden zich in hun harten naar Egypte en zeiden tot Aaron: 'Maak ons goden, die voor ons zullen uitgaan; want deze Mozes die ons uit Egypteland heeft geleid, -wij weten niet wat er met hem gebeurd is'. En zij maakten een kalf in die dagen en brachten offerande aan de afgod en verheugden zich in de werken van hun handen. En God wendde Zich af en gaf hen over om de machten van de hemel te dienen, zoals geschreven staat in het boek van de profeten: 'Hebt u Mij soms offerdieren en slachtoffers geofferd gedurende veertig jaar in de woestijn, huis van Israel? U hebt zelfs de tent van Moloch opgenomen en de ster van uw God Raifan, de afbeeldingen die u hebt gemaakt om die te aanbidden. En Ik zal u brengen tot voorbij Babylon.'

(Hd.7:38-43)

➤ **Amos in de context** ➡ sarcasme ➡ Bethel ➡ gouden stierkalf ➡ rebellie & afgoderij

'Kom naar Bethel en pleeg afval, bega nog meer afvalligheid in Gilgal! Breng uw offers elke morgen en uw tienden om de 3 dagen. Offer gezuurd brood als dankoffer en maak ophef over jullie vrijwillige gaven, want dat is toch wat jullie Israëlieten zo graag doen! Spreekt Jahweh de Heer:

(Amos 4:4,5 mijn vert.)

'Het offer van de goddeloze is een gruwel voor Jahweh' (Spr.15:8)

Het vervolghet verhaal van Gods reddingsplannen

Mozes' verwerping - Israëls afgoderij & oordeel

'Dit is degene die in de bijeenvergadering in de woestijn met de engel was, die tot hem sprak op de berg Sinai, en met onze vaders; die levende woorden ontving om ze ons te geven.

En onze vaders wilden hem niet gehoorzaam worden, maar zij stootten hem van zich en wendden zich in hun harten naar Egypte en zeiden tot Aaron: 'Maak ons goden, die voor ons zullen uitgaan; want deze Mozes die ons uit Egypteland heeft geleid, -wij weten niet wat er met hem gebeurd is'. En zij maakten een kalf in die dagen en brachten offerande aan de afgod en verheugden zich in de werken van hun handen. En God wendde Zich af en gaf hen over om de machten van de hemel te dienen, zoals geschreven staat in het boek van de profeten: 'Hebt u Mij soms offerdieren en slachtoffers geofferd gedurende veertig jaar in de woestijn, huis van Israel? U hebt zelfs de tent van Moloch opgenomen en de ster van uw God Raifan, de afbeeldingen die u hebt gemaakt om die te aanbidden.

En Ik zal u brengen tot voorbij Babylon.'

(Hd.7:38-43)

- 'Hebt u MIJ soms offerdieren en slachtoffers geofferd?' ➡ **NEEN!**
- **Opnieuw sarcasme?** ➡ Israel heeft continue afgoderij gepleegd ➡ **totale ballingschap**
- Ze droegen de 'tent' met zich als een talisman en vereerden de cultus & gerei
- **Omdat zij afgodendienaars waren** gaf Jahweh hen over aan de wens van hun hart...
- De wens van Israel om vreemde goden te dienen wordt hun gegeven ➡ **ballingschap**